Tirgus pārskats

2009.g. 30.novembris – 6.decembris

Pagājušā nedēļa akciju tirgiem atkal bija labvēlīga. Labi nodarbinātības dati no ASV pozitīvi atsaucās uz akcijām un dolāru. Japānas tirgus, kam iepriekš bija salīdzinoši sliktāks rezultāts, šoreiz bija vislabākais rezultāts, kāpumam tajā turpinoties sešas dienas pēc kārtas.

Vislielāko pārsteigumu sagādāja piektdien klajā nākušie dati - ASV darba tirgus pārskats liecināja par neparasti mazu darba vietu (atskaitot lauksaimniecības sektoru) skaita samazinājumu. Novembrī ASV darba vietu skaits samazinājās par 11 tūkstošiem, lai gan prognozēts bija 125 tūkstošu liels samazinājums. Bezdarba līmenis samazinājās no 10,2% līdz 10%, lai gan prognozētas nebija nekādas izmaiņas (1.grafiks). Tā kā to varētu būtu izraisījuši stimulēšanas pasākumi, tas varētu arī liecināt, ka uzņēmumi ir jau izmantojuši visas iespējas palielināt ražošanu ar esošā darbaspēka palīdzību. Šādi pozitīvi dati ir saskaņā ar mūsu prognozēm par darba tirgus situācijas uzlabošanos tuvākajos ceturkšņos. Eiro zonā bezdarba līmenis atbilstoši prognozēm oktobrī sasniedza 9,8%. ASV nodarbinātības dati akcijām un dolāram izraisīja kāpumu.

Kā ziņo "Bloomberg", ārvalstu valūtu dīleri šobrīd maksā vairāk kā gada laikā augstāko cenu par aizsardzību pret pēkšņu dolāra vērtības atgriešanos iepriekšējos līmeņos. Investori gaida, kad tirgū iestāsies kāds negatīvs notikums, kas mudinās ieguldītājus investēt simtprocentīgi drošos aktīvos kā, piemēram, ASV Valsts kases obligācijas. Rekordzemās procentu likmes ASV ir veicinājušas to, ka investori ņem aizņēmumus ASV dolāros un reinvestē šos līdzekļus valstīs, kur procentu likmes ir augstākas. Tomēr steidzīga pāriešana uz dolāru varētu būt īslaicīga parādība, jo ASV Centrālā banka ir netieši norādījusi, ka zemas procentu likmes turpināsies vēl ilgāku laiku. Arī lielais budžeta deficīts rada spiedienu uz dolāru. Pēc ASV Finanšu ministrijas amatpersonas paustās informācijas, prezidenta Obamas administrācija paredz, ka problemātisko aktīvu atbalsta programmas (*TARP*) izmaksas būs par USD 200 mljrd. mazākas kā prognozēts, kas palīdzēs mazināt budžeta deficīta apmēru. Tas, ja šīs programmas izmaksas būs zemākas, būtu pozitīvi, tomēr budžetu tas ietekmēs minimāli.

Japānas un eiro zonas centrālajām bankām pagājušajā nedēļā norisinājās tikšanās par monetāro politiku. ECB nolēma procentu likmes saglabāt 1% līmenī un Japānas centrālā banka – attiecīgi 0,1% līmenī. Ekonomikas dati liecina par pieauguma turpināšanos Eiropas un ASV ražošanas sektorā, tomēr ASV uzlabošanās bijusi ne tik strauja kā gaidīts. Par mājokļu pārdošanu noslēgto līgumu un ražošanas pasūtījumu apjoms ASV sagādāja pozitīvu pārsteigumu.

Japānas akciju cenām sešas dienas pēc kārtas turpinājās kāpums.

Tomēr šāds kāpums, iespējams, ir vairāk skaidrojams ar tehniskiem faktoriem, jo Japānas tirgus salīdzinājumā ar citiem attīstīto valstu tirgiem šogad ir uzrādījis daudz sliktākus rezultātus. Pagājušajā nedēļā samazinājās jenas vērtība attiecībā pret dolāru, kas uzlabo Japānas eksportētāju izredzes. Piektdien klajā nākušais pārskats par labo situāciju ASV darba tirgū vēl vairāk kāpināja pieaugumu, uzlabojot ekonomikas prognozes. Dati par Japānu bija daļēji labi un daļēji slikti: jaunu mājokļu būvniecības un transportlīdzekļu pārdošanas apjomi bija lielāki kā prognozēts, savukārt būvniecības pasūtījumu apjoms un kapitālieguldījumu izdevumi sagādāja vilšanos.

Indijas ekonomikā pieaugums ceturksnī, kas noslēdzas septembrī, gada izteiksmē bija 7,9% apmērā, kas ir pēdējo 18 mēnešu laikā straujākais gada pieaugums (skat. 2.grafiku) un straujākais ceturkšņa pieaugums kopš šādu datu apkopošanas sākuma 1996.g. Pieaugumu galvenokārt veicināja valdības īstenotie stimulēšanas pasākumi un ražošanas aktivitātes atjaunošanās. Šādas ziņas sagādāja tirgiem pozitīvu pārsteigumu un izraisīja 3% lielu "Sensex" indeksa kāpumu. Tai pat laikā tas palielināja iespējamību, ka Indijas centrālā banka tuvākajā laikā varētu palielināt bāzes likmes. Monetārā politika Indijā varētu kļūt ierobežojošāka arī dēļ pārtikas cenu palielināšanās. Novembrī pārtikas cenas gada izteiksmē palielinājās par 15%.

Kā liecina "VTB Russia PMI" indekss, novembrī Krievijas ražošanas sektors atkal saruka. Pēc 52 punktu atzīmes sasniegšanas septembrī minētais indekss divus mēnešus pēc kārtas uzrādīja samazinājumu. Arī indeksa jauno pasūtījumu rādītājs, pēc kura var spriest par ražošanas apjomu nākotnē, nokritās par 1,4 punktiem, sasniedzot 49,7 punktu atzīmi. Pievēršoties pozitīvākā lietām, var minēt, ka Krievijas naftas ieguvē ir uzstādīts jauns rekords, trešo mēnesi pēc kārtas pārsniedzot 10 milj. barelu dienā. Krievija ir apsteigusi līdzšinējo pasaules lielāko naftas ražotāju Saūda Arābiju, kura tā pat kā pārējās Naftas eksportētājvalstu organizācijas dalībvalstis ir samazinājusi naftas ieguves apjomu.

Krievijas premjerministrs Vladimirs Putins piedalījās ikgadējā pārraidē, kur Krievijas iedzīvotājiem bija iespēja uzdot jautājumus un saņemt atbildes. Kopumā pa e-pastu, īsziņu veidā un pa pastu tika saņemti gandrīz 2 miljoni jautājumu. Viens no galvenajiem jautājumiem viennozīmīgi bija par Putina politiskās darbības nākotni un plāniem kandidēt 2012.g. prezidenta vēlēšanās. Šajā aspektā viņš kārtējo reizi ne apstiprināja, ne noliedza nevienu variantu, vien norādot, ka nebūt neplāno aiziet no politikas. Putins arī atzinīgi izteicās par valdības centieniem risināt krīzi, salīdzinot to ar 1998.g. piedzīvoto Krievijas saistību neizpildi, devalvāciju un ekonomikas sabrukumu. Pretēji prezidenta Medvedjeva nesenajai uzrunai parlamentam, kurā galvenais uzsvars bija uz Krievijas aktuālajām problēmām un veidiem kā tās risināt, Putina uzstāšanās bija viennozīmīgi daudz populistiskāka un vērsta uz sava tēla stiprināšanu iedzīvotāju vidū, kā arī tās laikā izskanēja maz konkrētu solījumu par nākotni.

1.grafiks. Bezdarba līmenis un nodarbinātība (atskaitot lauksaimniecības nozari) ASV

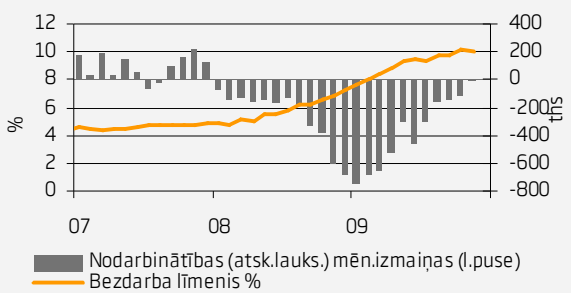

2.grafiks. Indijas IKP gada pieaugums salīdzināmajās cenās

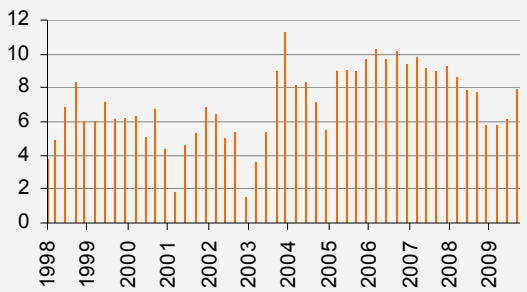

3.grafiks. Akciju tirgi pagājušajā nedēļā

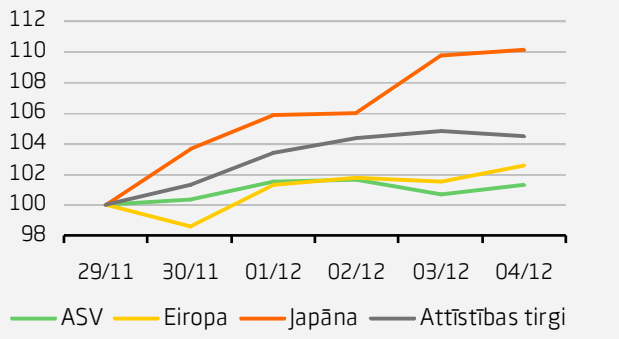

4.grafiks. Akciju tirgi pēdējos 12 mēnešos

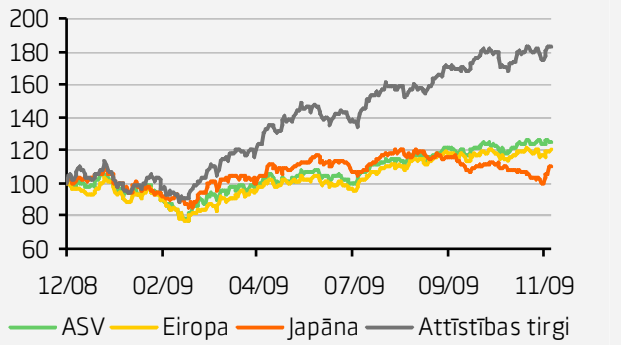

5.grafiks. Akciju tirgu rezultāti. [1]

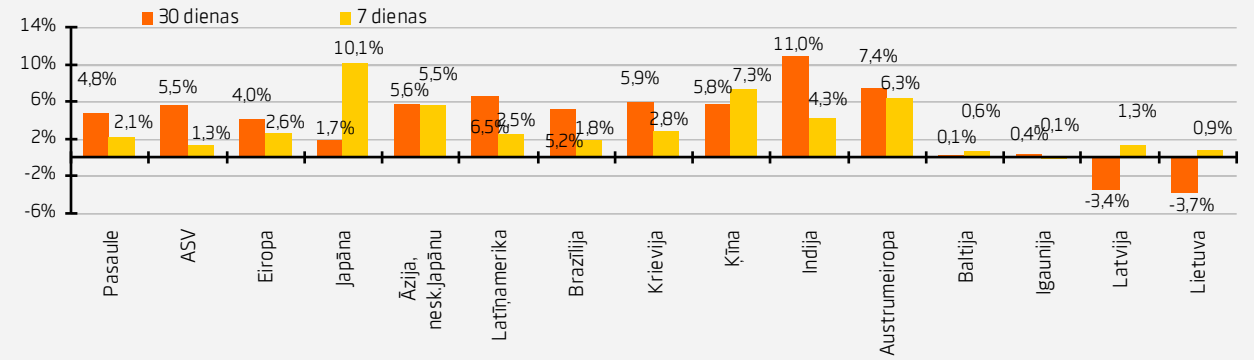

6.grafiks. Vācijas valdības obligāciju ienesīgums

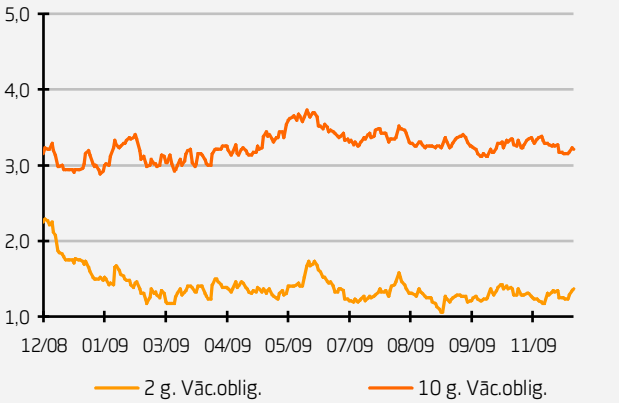

7.grafiks. EURIBOR likmes pēdējos 12 mēnešos

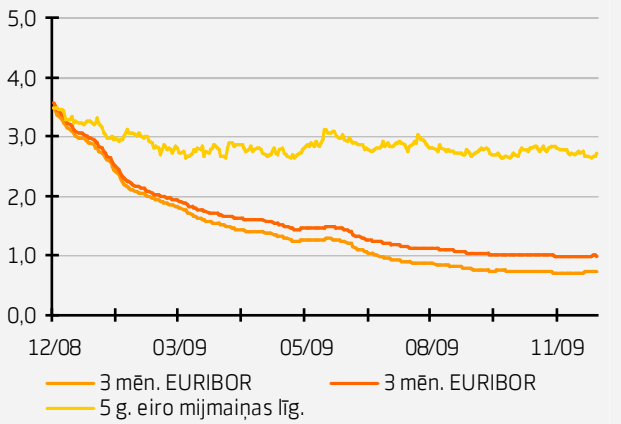

8.grafiks. EUR pret noteiktām valūtām

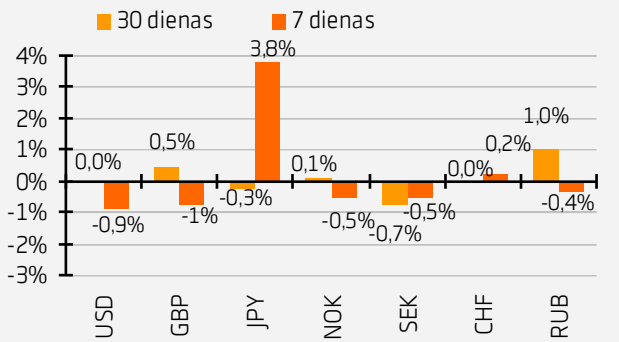

9.grafiks. Izejvielu rezultāti

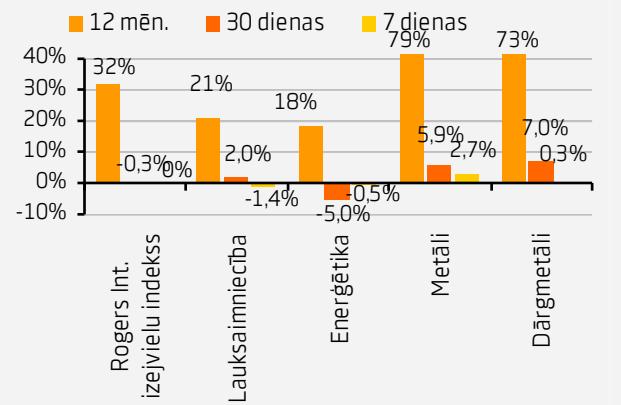

Grafiki no: "Bloomberg" (ja nav norādīts savādāk)
Piezīme. Ja nav norādīts citādāk, visi ienesīguma rādītāji ir izteikti attiecīgo indeksu valūtās.

Atruna: Šo apskatu ir sagatavojuši Baltijas investīciju centra analītiķi no Swedbank AS Igaunijā, AS Swedbank Latvijā un AB Bankas Swedbank Lietuvā (turpmāk tekstā minētās bankas un to daļas vai saistītie uzņēmumi kopā saukti „Swedbank Baltijas grupa"). Apskatā izteiktie viedokļi var atšķirties no citu Swedbank Baltijas grupas darbinieku izteiktajiem viedokļiem. Šis apskats balstīts uz publiski pieejamu informāciju, kas tiek uzskatīta par uzticamu un atspoguļo analītiķu personīgo un profesionālo viedokli par šādu informāciju. Apskats atspoguļo analītiķu izpratni par attiecīgo informāciju apskata sagatavošanas brīdī, un apstākļu mainīšanās dēļ šī izpratne var mainīties. Šis apskats ir sagatavots, izmantojot analītiķu labākās prasmes, un pēc visas viņu rīcībā esošās informācijas šis apskats ir pareizs un precīzs, taču neviena Swedbank Baltijas grupas sabiedrība, nedz arī to vadītāji vai darbinieki nav atbildīgi, ja apskatā minētie apstākļi izrādījušies nepareizi vai neprecīzi. Šis apskats ir tikai un vienīgi informatīvs. Šo apskatu nekādā veidā nevar uzskatīt par solījumu vai garantiju no Swedbank Baltijas grupas, tās sabiedrību vadītāju vai darbinieku puses, ka apskatā aprakstītie apstākļi patiešām piepildīsies vai ka prognozes izrādīsies patiesas. Šo apskatu nevar interpretēt kā ieteikumu ieguldīt vērtspapīros, noslēgt finanšu darījumus vai rīkoties kādā citā veidā. Swedbank Baltijas grupa, tās sabiedrību vadītāji un darbinieki nav atbildīgi par jebkādiem zaudējumiem, kas apskata lietotājam var rasties, uzticoties tajā sniegtajai informācijai. JA ESAT IZLĒMUŠI RĪKOTIES, PAMATOJOTIES UZ ŠO APSKATU, JŪSU PIENĀKUMS IR PAŠAM PĀRBAUDĪT UN IZVĒRTĒT ATTIECĪGĀS RĪCĪBAS EKONOMISKO PAMATOTĪBU UN IESPĒJAMOS SAISTĪTOS RISKUS.

[1] Grafiks atspoguļo attiecīgā "MSCI" reģionālā akciju indeksa rezultātu USD valūtā, izņemot Austrumeiropu ("DJ Stoxx EU Enlarged") un Baltijas akcijas ("OMX" indeksi).